

CLASSICAL TRIPOS Part I

Thursday 3 June 2004 9 to 12

Paper 1

PASSAGES FOR TRANSLATION FROM GREEK AUTHORS

*Answer **all** the questions.*

*Use a separate booklet for **each** Section.*

The Examiners will give equal weight to each Section.

*Write your **number** (**not** your name) on the cover-sheet of **each** Section booklet.*

It is important to write good English.

**You may not start to read the questions
printed on the subsequent pages of this
question paper until instructed that you
may do so by the Invigilator**

SECTION A

Translate:

A1 *The start of the Iliad re-written*

εἰ γὰρ Ὅμηρος εἰπὼν ὅτι ἦλθεν ὁ Χρύσης τῆς τε θυγατρὸς λύτρα φέρων καὶ ἰκέτης τῶν Ἀχαιῶν, μάλιστα δὲ τῶν βασιλέων, μετὰ τοῦτο μὴ ὡς Χρύσης γενόμενος ἔλεγεν ἀλλ' ἔτι ὡς Ὅμηρος, οἶσθ' ὅτι οὐκ ἂν μίμησις ἦν ἀλλὰ ἀπλή διήγησις. εἶχε δ' ἂν ὧδε πως—φράσω δὲ ἄνευ μέτρον· οὐ γάρ εἰμι ποιητικός—Ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς ἠΰχετο ἐκείνοις μὲν τοὺς θεοὺς δοῦναι ἐλόντας τὴν Τροίαν αὐτοὺς σωθῆναι, τὴν δὲ θυγατέρα οἱ λύσαι δεξαμένους ἄποινα καὶ τὸν θεὸν αἰδεσθέντας. ταῦτα δὲ εἰπόντος αὐτοῦ οἱ μὲν ἄλλοι ἐσέβοντο καὶ συνήνουν, ὁ δὲ Ἀγαμέμνων ἠγρίαιεν ἐντελλόμενος νῦν τε ἀπιέναι καὶ αὖθις μὴ ἐλθεῖν, μὴ αὐτῷ τό τε σκῆπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα οὐκ ἐπαρκέσοι· πρὶν δὲ λυθῆναι αὐτοῦ τὴν θυγατέρα, ἐν Ἄργει ἔφη γηράσειν μετὰ οὐδ' ἀπιέναι δ' ἐκέλευεν καὶ μὴ ἐρεθίζειν, ἵνα σῶς οἴκαδε ἔλθοι. ὁ δὲ πρεσβύτερος ἀκούσας ἔδεισεν τε καὶ ἀπήει σιγῇ, ἀποχωρήσας δὲ ἐκ τοῦ στρατοπέδου πολλὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἠΰχετο, τὰς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν καὶ ὑπομιμνήσκων καὶ ἀπαιτῶν, εἴ τι πώποτε ἢ ἐν ναῶν οἰκοδομήσεσιν ἢ ἐν ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δωρήσαιο· ὦν δὴ χάριν κατηύχετο τεῖσαι τοὺς Ἀχαιοὺς τὰ ἄδάρκρυα τοῖς ἐκείνου βέλεσιν. οὕτως, ἦν δ' ἐγώ, ὦ ἔταϊρε, ἄνευ μιμήσεως ἀπλή διήγησις γίγνεται.

Μανθάνω, ἔφη.

PLATO *Republic* III 393d3–394b2

διήγησις: narration

ὑπομιμνήσκω: to remind of

A2 *Monarchy rules OK*

περὶ μὲν οὖν τῶν πολιτειῶν (ἐντεῦθεν γὰρ ὑποτιθέμενος ἡρξάμην) οἶμαι πᾶσι δοκεῖν δεινότατον μὲν εἶναι τὸ τῶν αὐτῶν ἀξιουῖσθαι τοὺς χρηστοὺς καὶ τοὺς πονηροὺς, δικαιοτάτον δὲ τὸ διωρίσθαι περὶ τούτων καὶ μὴ τοὺς ἀνομοίους τῶν ὁμοίων τυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ πράττειν καὶ τιμᾶσθαι κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκάστους. αἱ μὲν τοίνυν ὀλιγαρχίαι καὶ δημοκρατίαι τὰς ἰσότητος τοῖς μετέχουσιν τῶν πολιτειῶν ζητοῦσι, καὶ τοῦτ' εὐδοκίμει παρ' αὐταῖς, ἦν μηδὲν ἕτερος ἕτερον δύνηται πλέον ἔχειν· ὁ τοῖς πονηροῖς συμφέρον ἐστίν· αἱ δὲ μοναρχίαι πλείστον μὲν νέμουσι τῷ βελτίστῳ, δεύτερον δὲ τῷ μετ' ἐκείνον, τρίτον δὲ καὶ τέταρτον τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. καὶ ταῦτ' εἰ μὴ πανταχοῦ καθέστηκεν, ἀλλὰ τό γε βούλημα τῆς πολιτείας τοιοῦτόν ἐστιν. καὶ μὲν δὴ διορᾶν καὶ τὰς φύσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς πράξεις ἅπαντες ἂν τὰς τυραννίδας μᾶλλον ὁμολογήσαιεν. καίτοι τίς οὐκ ἂν δέξαιτο τῶν εὐφρονούντων τοιαύτης πολιτείας μετέχειν ἐν ἧ' μὴ διαλήσει χρηστὸς ὢν, μᾶλλον ἢ φέρεσθαι μετὰ τοῦ πλήθους μὴ γινωσκόμενος ὁποῖός τις ἐστίν;

ISOCRATES *Nicocles* 14–16

SECTION B

Translate:

B1 Telemachus tells the swineherd Eumaeus that he is reluctant to welcome an old beggar, Odysseus in disguise, into the house.

τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἦδα·
 'Εὖμαι', ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
 πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑποδέξομαι οἴκῳ;
 αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ καὶ οὐ πω χερσὶ πέποιθα
 ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνη·
 μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
 ἢ αὐτοῦ παρ' ἐμοί τε μένη καὶ δῶμα κομίζῃ,
 εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δῆμοιό τε φῆμιν,
 ἢ ἤδη ἄμ' ἔπηται, Ἀχαιῶν ὅς τις ἄριστος
 μνάται ἐνὶ μεγάροισιν ἀνὴρ καὶ πλείστα πόρησιν.
 ἀλλ' ἦ τοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἴκετο δῶμα,
 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἴματα καλά,
 δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσσὶ πέδιλα,
 πέμψω δ' ὄππῃ μιν κραδίη θυμὸς τε κελεύει.
 εἰ δ' ἐθέλεις, σὺ κόμισσον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
 εἴματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σίτον ἅπαντα
 ἔδμεναι, ὡς ἂν μὴ σε κατατρύχῃ καὶ ἑταίρους.'

HOMER *Odyssey* XVI 68–84

[TURN OVER

B2 *Peleus reproaches Menelaus for his record of bad behaviour.*

ΠΗΛΕΥΣ

πρὸς τοῖσδε δ' εἰς ἀδελφὸν οἷ' ἐφύβρισας,
 σφάξαι κελεύσας θυγατέρ' εὐηθέστατα·
 οὕτως ἔδεισας μὴ οὐ κακὴν δάμαρτ' ἔχῃς;
 ἔλῶν δὲ Τροίαν (εἶμι γὰρ κἀνταῦθά σοι)
 οὐκ ἔκτανες γυναῖκα χειρίαν λαβίων,
 ἀλλ', ὡς ἐσείδες μαστόν, ἐκβαλὼν ξίφος
 φίλημ' ἐδέξω, προδότιν αἰκάλλων κύνα,
 ἦσσω πεφυκῶς Κύπριδος, ᾧ κάκιστε σύ.
 κάπειτ' ἐς οἴκους τῶν ἐμῶν ἔλθῶν τέκνων
 πορθεῖς ἀπόντων, καὶ γυναῖκα δυστυχῆ
 κτείνεις ἀτίμως παιδά θ', ὅς κλαίοντά σε
 καὶ τὴν ἐν οἴκοις σὴν καταστήσει κόρην,
 κεῖ τρις νόθος πέφυκε· πολλάκις δέ τοι
 ξηρὰ βαθείαν γῆν ἐνίκησε σπορᾶ,
 νόθοι τε πολλοὶ γνησίων ἀμείνονες.
 ἀλλ' ἐκκομίζου παιδα. κῦδιον βροτοῖς
 πένητα χρηστὸν ἢ κακὸν καὶ πλούσιον
 γαμβρὸν πεπᾶσθαι καὶ φίλον· σὺ δ' οὐδὲν εἶ.

ΧΟΡΟΣ

σμικρὰς ἀπ' ἀρχῆς νεῖκος ἀνθρώποις μέγα
 γλώσσ' ἐκπορίζει· τοῦτο δ' οἱ σοφοὶ βροτῶν
 ἐξευλαβοῦνται, μὴ φίλοις τεύχειν ἔριν.

αἰκάλλω: *flatter, fondle*
 κῦδιον, ον: *more honourable*
 πέπαμαι = *κέκτημαι*

B3 Either (a)

αὕτη γὰρ ἢ λόγοισι γενναία γυνή
 φωνούσα τοιάδ' ἐξονειδίζει κακά·
 ἄ δὲ δύσθεον μίσσημα, σοὶ μόνῃ πατῆρ
 τέθνηκεν; ἄλλος δ' οὔτις ἐν πένθει βροτῶν;
 κακῶς ὄλοιο, μηδέ σ' ἐκ γόνων ποτέ
 τῶν νῦν ἀπαλλάξειαν οἱ κάτω θεοί·
 τάδ' ἐξυβρίζει, πλὴν ὅταν κλύῃ τινὸς
 ἦξοντ' Ὀρέστην· τῆνικαῦτα δ' ἐμμανῆς
 βοᾷ παραστᾶσ'· ἄ σὺ μοι τῶνδ' αἰτία;
 οὐ σὸν τόδ' ἐστὶ τοῦργον, ἦτις ἐκ χερῶν
 κλέψασ' Ὀρέστην τῶν ἐμῶν ὑπεξέθου;
 ἀλλ' ἴσθι τοι τείσουσά γ' ἀξίαν δίκην·
 τοιαῦθ' ὑλακτεῖ, σὺν δ' ἐποτρύνει πέλας
 ὁ κλεινὸς αὐτῇ ταῦτα νυμφίος παρών,
 ὁ πάντ' ἀναγκισ οὗτος, ἢ πάσα βλάβη,
 ὁ σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος.
 ἐγὼ δ' Ὀρέστην τῶνδε προσμένουσ' αἰεὶ
 παυστήρ' ἐφήξειν, ἢ τάλαιν' ἀπόλλυμαι·
 μέλλων γὰρ αἰεὶ δρᾶν τι τὰς οὔσας τέ μου
 καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διέφθορον.

SOPHOCLES *Electra* 287–306

or (b)

δρᾶσαι δ' ἔθ' ἡμῖν οὐδὲν ὥσπερ καὶ πρὸ τοῦ
 ἔξεστι· τοιαῦθ' οὗτος ἐδίδαξεν κακὰ
 τοὺς ἄνδρας ἡμῶν· ὥστ' εἴνπερ τίς πλέκη
 γυνὴ στέφανον, ἐρᾶν δοκεῖ· κἄν ἐκβάλλῃ
 σκευὸς τι κατὰ τὴν οἰκίαν πλανωμένη,
 ἀνὴρ ἐρωτᾷ· ἄ τῷ κατέαγεν ἢ χύτρα;
 οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐ τῷ Κορινθίῳ ξένῳ·
 κάμνει κόρη τις, εὐθύς ἀδελφὸς λέγει·
 ἄ τὸ χρῶμα τοῦτό μ' οὐκ ἀρέσκει τῆς κόρης·
 εἰεν, γυνὴ τις ὑποβαλέσθαι βούλεται
 ἀπορούσα παίδων, οὐδὲ τοῦτ' ἔστιν λαθεῖν.
 ἄνδρες γὰρ ἤδη παρακάθηνται πλησίον·
 πρὸς τοὺς γέροντάς θ' οἱ πρὸ τοῦ τὰς μείρακας
 ἦγοντο, διαβέβληκεν, ὥστ' οὐδεὶς γέρων
 γαμῆν ἐθέλει γυναῖκα διὰ τοῦπος τοδί·
 ἄ δέσποια γὰρ γέροντι νυμφίῳ γυνή·
 εἶτα διὰ τοῦτον ταῖς γυναικωνίτισιν
 σφραγίδας ἐπιβάλλουσιν ἤδη καὶ μοχλοὺς
 τηροῦντες ἡμᾶς, καὶ προσέτι Μολοττικοὺς
 τρέφουσι μορμολυκεῖα τοῖς μοιχοῖς κύνας.

ARISTOPHANES *Thesmophoriazusae* 398–417

[TURN OVER

or (c)

περὶ μὲν οὖν κάλλους τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα ἱκανὰ καὶ ἔτι πολλὰ λείπεται, περὶ δὲ ἀρετῆς Ἔρωτος μετὰ ταῦτα λεκτέον, τὸ μὲν μέγιστον ὅτι Ἔρως οὔτ' ἀδικεῖ οὔτ' ἀδικεῖται οὔτε ὑπὸ θεοῦ οὔτε θεόν, οὔτε ὑπ' ἀνθρώπου οὔτε ἄνθρωπον. οὔτε γὰρ αὐτὸς βία πάσχει, εἴ τι πάσχει—βία γὰρ Ἔρωτος οὐχ ἄπτεται· οὔτε ποιῶν ποιεῖ—πᾶς γὰρ ἐκὼν Ἐρωτι πᾶν ὑπηρετεῖ, ἃ δ' ἂν ἐκὼν ἐκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν ἡ πόλεως βασιλῆς νόμοι δίκαια εἶναι. πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ σωφροσύνης πλείστης μετέχει. εἶναι γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν, Ἔρωτος δὲ μηδεμίαν ἡδονὴν κρείττω εἶναι· εἰ δὲ ἦττους, κρατοῖντ' ἂν ὑπὸ Ἐρωτος, ὁ δὲ κρατοῖ, κρατῶν δὲ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὁ Ἔρως διαφερόντως ἂν σωφρονοῖ. καὶ μὴν εἷς γε ἀνδρείαν Ἐρωτι ἡ οὐδ' Ἄρης ἀνθίσταται. οὐ γὰρ ἔχει Ἐρωτα Ἄρης, ἀλλ' Ἔρως Ἄρη—Ἀφροδίτης, ὡς λόγος—κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου· τοῦ δ' ἀνδρειοτάτου τῶν ἄλλων κρατῶν πάντων ἂν ἀνδρειότατος εἴη.

PLATO *Symposium* 196b4–d4